

ČTVRTÁ KAPITOLA

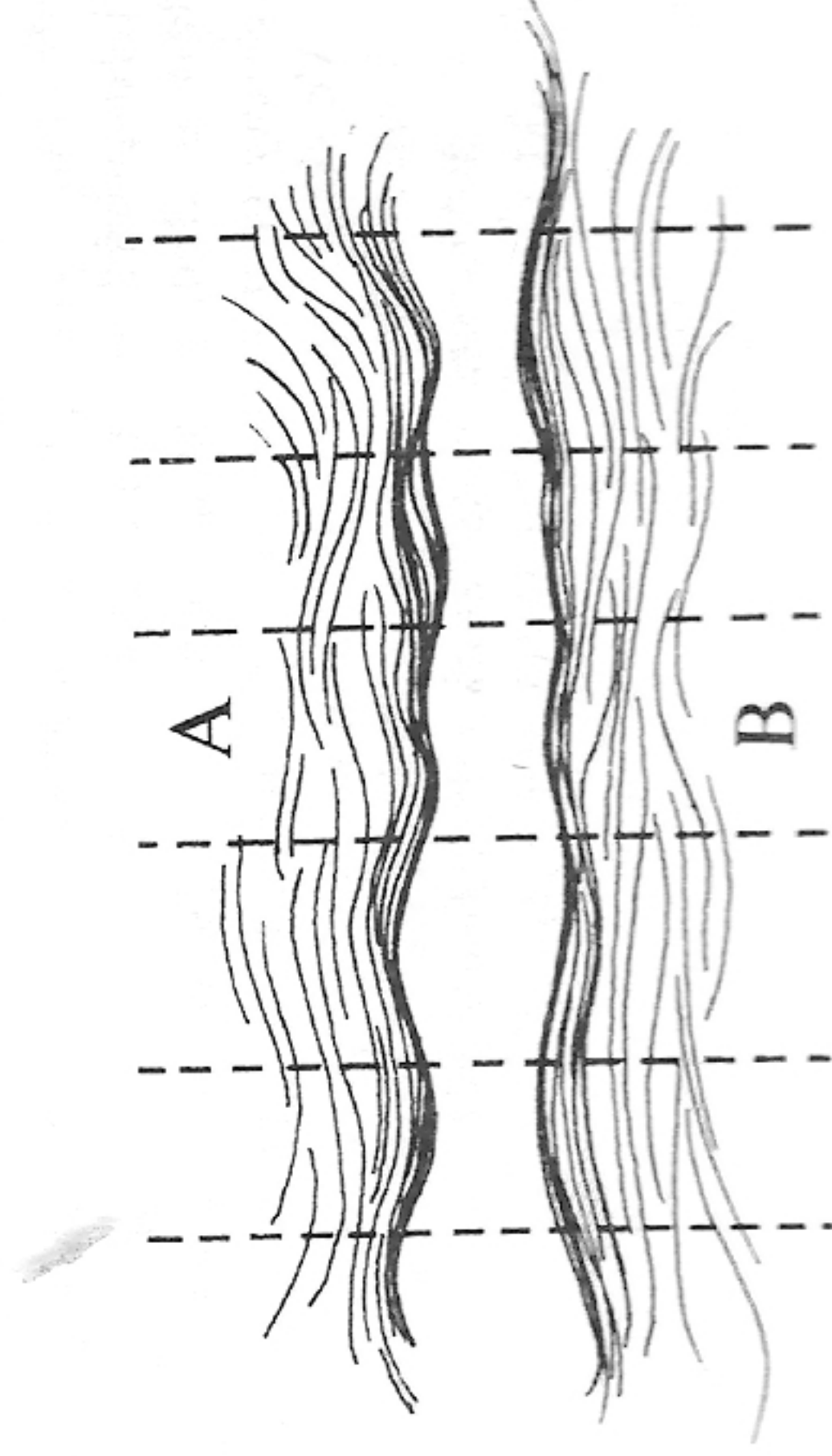
Jazyková hodnota

§ 1. JAZYK JAKO MYŠLENKA ORGANIZOVANÁ VE FÓNICKÉ MATÉRII²²⁴

[K pochopení toho, že jazyk může být jen systém čistých hodnot, stačí uvážit oba prvky, které do jeho fungování vstupují:]^a ideje a zvuky.

Psychologicky je naše myšlení, odhlédneme-li od jeho vyjádření slovy, pouhou amorfní a nezřetelnou masou. Filozofové i lingvisté vždy svorně uznávali, že bez pomoci znaků bychom nebyli schopni od sebe rozlišit dvě ideje jasně a trvale. Sama o sobě je myšlenka jako mlhovina, kde nic není nutně vymezeno. Předem dané ideje neexistují a nic není zřetelného před objevením jazyka.²²⁵

Nenabízejí snad samy zvuky, v protikladu k této mihotavé říši, nějaké předem vymezené entity? O nic víc než ideje. Fónická substance není o nic ustálenější ani ustrnulější; není to kadlub, jehož forem musí myšlenka nutně nabýt, ale tvárná matérie, která se sama člení do zřetelných částí tak, aby poskytla ta označovaná, která myšlenka potřebuje. Jazyk, jazykový fakt si tudíž můžeme v jeho celistvosti znázornit jako řadu souvislých pododdělení // načrtnutých zároveň na neurčitém plánu neuspořádaných idejí (*A*) a na o nic určitějším plánu zvuků (*B*). Lze si to velmi přibližně ukázat na schématu:

^a Pozn. překl. Slov. Engler 1819.